

Dr hab. Jerzy Eider, prof. US
Instytut Nauk o Kulturze Fizycznej
Wydział Kultury Fizycznej i Zdrowia
Uniwersytet Szczeciński

Szczecin 24.10.2023 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Szymańskiej pt. *Model systemu szkolenia w sportowym tańcu w stylu standardowym na poziomie mistrzowskim w ujęciu wielokryterialnej metody wspomaganie decyzji AHP*

promotor: prof. dr hab. Edward Mleczko

promotor pomocniczy: dr hab. Katarzyna Filar-Mierzwa

Autorka przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej przez wiele lat zawodowo zajmowała się tańcem sportowym – była zawodniczką klasy międzynarodowej S w stylu standardowym (walc angielski, tango, walc wiedeński, fokstrot, quickstep) i uczestniczyła w turniejach różnej rangi mistrzowskiej. Obecnie jest instruktorką, sędzią, członkiem polskiej, litewskiej, a także międzynarodowych organizacji zrzeszających tancerzy uprawiających zawodowo taniec sportowy. Dobrze się stało, że osoba mająca tak duże doświadczenie zawodnicze, a jednocześnie dysponująca rozległą wiedzą teoretyczną z zakresu sportowego tańca w stylu standardowym, podjęła się realizacji tak trudnych badań. We wcześniej jednak należało przeprowadzić kwerendy biblioteczne i zapoznać się z rozległym specjalistycznym piśmiennictwem, co miało doprowadzić do określenia modelu szkolenia w sportowym tańcu w stylu standardowym, na poziomie mistrzowskim, w ujęciu wielokryterialnej metody wspomaganie decyzji Analitycznego Hierarchicznego Procesu (AHP).

Recenzowana rozprawa doktorska liczy 311 stron, w tym 240 stron tekstu zasadniczego, uzupełnionego bibliografią, aneksem, spisem rycin, tabel i fotografii oraz streszczeniami w języku polskim i angielskim.

Tytuł rozprawy został właściwie sformułowany, a sama praca składa się ze wstępu, czterech głównych rozdziałów i wniosków.

We wstępie (s. 4–8) Autorka określiła problematykę podjętej rozprawy doktorskiej. Na podstawie posiadanych umiejętności w zakresie tańca sportowego oraz lektury piśmiennictwa krajowego i zagranicznego wskazała „(...) że dotąd na świecie (w tym Polsce), nie podjęto misji opracowania w sposób modelowy uwarunkowania wyniku sportowego w tańcu

sportowym oraz oceny jego przydatności na tle różnych alternatyw. Utrudnia to tancerzom-sportowcom, a niekiedy też uniemożliwia, wykorzystanie potencjalnych możliwości osiągnięcia sukcesu w rywalizacji sportowej” (s. 6). Następnie Autorka scharakteryzowała tematykę poszczególnych rozdziałów.

Rozdział 1. „Wprowadzenie do podjętej problematyki badawczej” liczy 17 stron (s. 9–25). Autorka w sposób skrótowy przedstawiła historię nauki o tańcu (*Dance science*), jako dyscypliny akademickiej realizowanej teoretycznie i praktycznie na wielu uczelniach zagranicznych, gdzie absolwenci otrzymują stopień licencjata, tytuł zawodowy magistra. Taniec (*Dance*) i taniec sportowy (*Dance Sport*), są także przedmiotem opracowań i artykułów naukowych (niestety, tylko nieliczne są związane z zagadnieniami dotyczącymi tańca sportowego w stylu standardowym). Także w tym rozdziale zostały scharakteryzowane główne przepisy obowiązujące w tańcu sportowym oraz kryteria ocen sędziowskich.

Autorka, uzasadniając wybór problematyki badawczej wskazała trzy powody:

- przygotowanie teoretyczne i praktyczne – ukończone studia wyższe na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Rehabilitacji Ruchowej AWF w Krakowie; zawodowe uprawianie tańca sportowego w stylu standardowym klasy międzynarodowej S; posiadane uprawnienia instruktorskie i sędziowskie w tańcu sportowym (w planach na przyszłość – wykorzystanie wiedzy i umiejętności przy szkoleniu polskich sportowców trenujących wyczynowo taniec sportowy);
- fascynacja stroną estetyczną tańca sportowego;
- podjęcie próby uzupełnienia luki badawczej (do tej pory nie opracowano modelu szkolenia sportowego par tanecznych uprawiających wyczynowo taniec sportowy w stylu standardowym na najwyższym poziomie światowym).

Autorka sformułowała cele badań, wskazując :

- cele główne (cel teoretyczny i cel aplikacyjny),
- cele operacyjne (cel poznawczy oraz cztery cele praktyczne).

Doktorantka postawiła cztery pytania badawcze oraz pięć hipotez.

Przedstawione w rozprawie doktorskiej cele pracy (s. 23–24), pytania (s. 24 –25) oraz hipotezy należy uznać za merytorycznie poprawne.

Rozdział 2. „Materiał i metody badań” liczy 12 stron (s. 26–37). W tym rozdziale Doktorantka określiła grupę badawczą – wybranych, dostępnych krajowych i zagranicznych ekspertów (zawodnicy, sędziowie, działacze) wyróżniających się wiedzą w zakresie szeroko pojętej problematyki uprawiania wyczynowego tańca sportowego w stylu standardowym na

najwyższym poziomie mistrzowskim (po przeprowadzonych rozmowach ze specjalistą w zakresie badań operacyjnych z wykorzystaniem metody Analitycznego Hierarchicznego Procesu – AHP).

Podczas opracowania materiału Autorka zastosowała następujące metody badawcze: metodę analizy i krytyki piśmiennictwa krajowego i zagranicznego obejmującego zagadnienia (problematykę) metod szkolenia sportowego zawodników uprawiających wyczynowo taniec sportowy w stylu standardowym; metodę Analitycznego Hierarchicznego Procesu (AHP), która jest jedną „(...) z najszybciej rozwijających się w ostatnich latach i najbardziej znanych w świecie wielokryterialnych, matematycznych metod, stosowanych w zakresie rozwiązywania problemów decyzyjnych” (s. 27). Doktorantka szczegółowo scharakteryzowała zastosowaną metodę Analitycznego Hierarchicznego Procesu (s. 27–37) – działania i obliczenia zawarto na rycinach 1–3 (hierarchia decyzyjna AHP, kwadratowa macierz porównań parami, macierz znormalizowanych ocen) i w tabelach 1–3 (fundamentalna skala porównań T.L Saaty’ego, obliczanie wektora własnego macierzy porównań, losowy indeks niezgodności). W aneksie Autorka zamieściła kwestionariusze wywiadów (z ekspertami), wykorzystując dziewięciostopniową skalę Saaty’ego w języku angielskim (s. 274–285) i polskim (s. 286–294). Ta część pracy doktorskiej została bardzo dobrze opracowana, przedstawiona i jest merytorycznie poprawna.

Rozdział 3. „Wyniki badań” liczy 170 stron, tekst został wzbogacony 5 tabelami, 26 rycinami oraz 17 fotografiami. Na rozdział składają się dwa bardzo obszerne podrozdziały: 3A. „Poszukiwania istoty tańca” (s. 38–137) oraz 3B. „Wybór optymalnego wariantu strategii szkolenia w sztuce tańca sportowego na poziomie mistrzowskim z wykorzystaniem metody Analitycznego Hierarchicznego Procesu (AHP)” (s. 138–207).

Autorka w sposób szczegółowy, z dużą swobodą, świadcząca o doskonałym zorientowaniu w tematyce przedstawiła m.in.:

- historię i charakterystykę tańców standardowych (walc wiedeński, walc angielski, tango, fokstrot, quickstep),
- międzynarodowe organizacje tańca towarzyskiego i sportowego,
- przepisy sędziowania turniejów tańca sportowego.

Wskazane powyżej zagadnienia można uznać za „wprowadzenie” do drugiego podrozdziału (3B), będącego główną częścią pracy doktorskiej – analizą uzyskanych wyników badań (znakomity opis danych empirycznych). Należy podkreślić, że celem teoretycznym badań własnych (s. 23) Autorki rozprawy doktorskiej było zapoznanie się i powiększenie swojej

wiedzy związanej z tematyką „(...) istoty tańca *per se*” (s. 23), przede wszystkim tańca sportowego. Należy podkreślić, że pani Karolina Szymańska wywiązała się z tego bardzo dobrze, w sposób funkcjonalny wykorzystując bogate piśmiennictwa polskie i zagraniczne.

W podrozdziale 3B Autorka przedstawiła postępowanie badawcze realizujące wybór optymalnego wariantu strategii szkolenia w sztuce tańca sportowego na poziomie mistrzowskim, z wykorzystaniem metody Analitycznego Hierarchicznego Procesu, opracowanej przez profesora Thomasa L. Saaty’ego (doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie).

Rzetelne opracowanie materiału badawczego wymagało zrealizowania poszczególnych założeń:

- uzasadnienia wyboru metody AHP do osiągnięcia celów badań (s. 138–146),
- omówienia etapów rozwiązywania problemów decyzyjnych w metodzie AHP (s. 146–48),
- charakterystyki pierwszego etapu rozwiązywania problemu decyzyjnego w badaniach z wykorzystaniem metody AHP (s.148–149),
- wykorzystania modelu struktury hierarchicznej procesu decyzyjnego (s. 149–154),
- charakterystyki drugiego etapu rozwiązywania problemu decyzyjnego w badaniach własnych z wykorzystaniem metody AHP (s. 155–161),
- oceny ilościowej znaczenia kryteriów/atributów i subkryteriów/podatrybutów na realizację celu decyzyjnego – zdobycie medalu na mistrzostwach świata (s. 162–199).

Na tym etapie pracy określono:

- ✓ kryteria główne – atrybuty a cel decyzyjny (s. 163–164),
- ✓ cechy trenera, jako główne kryterium warunkujące zdobycie medalu na mistrzostwach świata w tańcu w stylu standardowym (s. 164–166),
- ✓ strukturę i hierarchię subkryteriów w kompleksie kryteriów: cechy trenera (s. 166–180),
- ✓ strukturę i hierarchię subkryteriów charakteryzujących cechy pary tancerzy (s. 180–184),
- ✓ strukturę i hierarchię subkryteriów charakteryzujących strukturę treningu sportowego (s.185–191),
- ✓ strukturę i hierarchię subkryteriów charakteryzujących strukturę cząstkowych celów decyzyjnych: baza treningowo-startowa (s. 191–194),
- ✓ strukturę i hierarchię subkryteriów charakteryzujących strukturę cząstkowych celów

- decyzyjnych: sędziowanie/zawody (s.194–199),
- wykonania analizy priorytetów globalnych celu decyzyjnego: zdobycie medalu na mistrzostwach świata w stylu standardowym (s. 199–201),
  - osiągnięcia celów decyzyjnych w wybranych wariantach modelu Analitycznego Hierarchicznego Procesu AHP (s. 201–207).

W tej realizacji określono: cechy trenera (s. 202–203), cechy pary tancerzy (s. 203–204), strukturę rzeczową i czasową oraz bazę treningowo-startową (s. 204–207).

Świadomie wymieniłem wszystkie zagadnienia (będące elementami recenzowanej pracy) związane z realizacją celów badań, po to, aby osoby, które nie miały okazji przejrzeć rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Szymańskiej, mogły zapoznać się bardziej szczegółowo (recenzja w internecie) z tym opracowaniem.

Interpretacja wyników badań jest obszerna i prawidłowa, przedstawiona w dość jasny i logiczny sposób. Dane statystyczne zostały umieszczone na bardzo dobrze opracowanych rycinach oraz w tabeli. Autorka wykazała się olbrzymią pracowitością, skrupulatnością i dojrzałością naukową. Opanowała wiedzę potrzebną do analizy uzyskanych wyników badawczych, stanowiących cenne źródło informacji teoretycznych i praktycznych m.in. dla instruktorów zajmujących się szkoleniem par tanecznych w tańcu sportowym.

Rozdział 4. „Podsumowanie wyników badań i dyskusja” liczy 31 stron. W tej części pracy Doktorantka dokonała uporządkowanego i obszernego podsumowania wyników swoich badań. Mają one bardzo dużą wartość i przydatność praktyczną, bowiem nikt do tej pory (w Polsce, Europie, świecie) nie zastosował metody Analitycznego Hierarchicznego Procesu w opracowaniu modelu systemu szkolenia w sportowym tańcu w stylu standardowym na poziomie mistrzowskim. Dyskusja została przeprowadzona prawidłowo, dając dowody na to, że mgr Karolina Szymańska posiada wystarczającą wiedzę, aby poprawnie skonstruować i udokumentować opracowanie naukowe.

Główną część pracy wieńczą „Wnioski” (s. 239–240). Pogłębiona wiedza teoretyczna z dziedziny „tańca” i analiza wyników badań, umożliwiły sformułowanie dziesięciu wniosków, które są poznawcze i aplikacyjne.

Ważnym elementem pracy jest „Piśmiennictwo” (s. 241–270). Autorka wykorzystała w swojej pracy 635 opracowań (polskich i obcojęzycznych) autorskich, współautorskich, pod redakcją naukową oraz 39 pozycji netograficznych.

Jedną z ostatnich części rozprawy doktorskiej jest „Aneks” (s. 271–305), w którym zamieszczono dodatkowe materiały, np.: opis modelu decyzyjnego w języku angielskim, kwestionariusz ankiety w języku angielskim i polskim, spis rycin, tabel i fotografii.

Praca doktorska zwieńczona została prawidłowo przygotowanym streszczeniem w języku polskim i angielskim.

Jako recenzent oczekuję wyjaśnień/ odpowiedzi na wskazane poniżej pytania:

1. Dlaczego w metodzie badawczej nie zostały podane terminy przeprowadzonych badań (rok, miesiąc, miesiące)?
2. Dlaczego, charakteryzując listę ekspertów (s. 295–296) Autorka nie wskazała, kto był zawodniczką/zawodnikiem, sędzią, działaczem zagranicznym, skoro w przedmiocie badań (s. 26) jest mowa o liczbie „(...)15. polskich i zagranicznych ekspertów?
3. W pracy podawane są cytaty z prac różnych autorów. Dlaczego przy niektórych pozycjach bibliograficznych nie wskazano strony, z której pochodzi dany cytat? (np. Kotarbiński 1957 – wymieniony na s. 218).
4. W przeglądzie badań naukowych różnych autorów, wymienia Pani m.in. na s. 22 autorów prac: Iskra 2001, Ozimek 2007. Dlaczego nie zostali umieszczeni w końcowym wykazie piśmiennictwa?

Oceniając całokształt rozprawy doktorskiej mgr Karoliny Szymańskiej, pragnę podkreślić, że pod względem merytorycznym przedstawiona praca reprezentuje właściwy poziom i spełnia wszelkie formalne wymogi. Doktorantka poprawnie zaplanowała swoje opracowanie – kolejność rozdziałów, podrozdziałów, punktów jest właściwa i tworzy logiczny układ, a ich objętość jest proporcjonalna i stosowna do realizowanego tematu. Doktorantka posługiwała się także w sposób poprawny terminologią właściwą dla danej dyscypliny naukowej. Wykazała się także znajomością specjalistycznego piśmiennictwa i umiejętnością zastosowania zdobytej wiedzy.

Wymienione wcześniej nieliczne pytania, nie przeszkadzają mi w sformułowaniu stwierdzenia, że przedstawiona do recenzji praca doktorska pani mgr Karoliny Szymańskiej pt. *Model systemu szkolenia w sportowym tańcu w stylu standardowym na poziomie mistrzowskim w ujęciu wielokryterialnej metody wspomagania decyzji AHP* spełnia wszelkie wymogi stawiane rozprawom doktorskim. W związku z tym, zwracam się do Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie z wnioskiem o dopuszczenie mgr Karoliny Szymańskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego i nadania Jej stopnia doktora nauk o kulturze fizycznej.

Uważam również, że poziom zaprezentowanej pracy uzasadnia rekomendację przyznania mgr Karolinie Szymańskiej wyróżnienia. Jako pierwsza na świecie zastosowała do opracowania modelu systemu szkolenia w sportowym tańcu w stylu standardowym,

wielokryterialnej metody Analitycznego Hierarchicznego Procesu. W sposób funkcjonalny wykorzystwała literaturę przedmiotu. Właściwie zinterpretowała wyniki badań i w sposób profesjonalny opracowała wnioski aplikacyjne. Umiejętnie wykorzystwała wiedzę i doświadczenie sportowe, opracowując poszczególne zagadnienia (co szczególnie uwidoczniło się w dyskusji).

Jenny Sidor

